

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

1. Základní škola Hořovice, Komenského 1245, okres Beroun

Adresa: Komenského 1245, 268 01 Hořovice

Identifikátor školy: 600 043 151

Termín konání inspekce: 24. a 25. červen 2004

Čj.:	c1-1120/04-004041
Signatura:	sb2cx127

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ účinnosti prevence sociálně patologických jevů (šikany) v základní škole
- ❖ klimatu základní školy (součástí je hospitační činnost ve vybraných předmětech)

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Základní školu Hořovice, Komenského ul. 1245 ke dni konání inspekce navštívilo 630 žáků, jejichž vzdělávání a výchovu zabezpečovalo celkem 35 pedagogů.

Poslední inspekce proběhla ve škole v prosinci 2003.

HODNOCENÍ ÚČINNOSTI PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ (ŠIKANY)

Škola má v souladu s požadavky platných legislativních norem vypracovaný *Minimální preventivní program (Prevence zneužívání návykových látek, školní rok 2003/2004, dále jen MPP)*. MPP, který je součástí plánu školy na letošní školní rok, vychází z podrobné analýzy předcházejícího stavu. Obsahuje seznam akcí a služeb, které škola připravuje pro učitele, žáky, rodiče a veřejnost. Sumarizuje vzdělávání pracovníků, využitelnost metodických a učebních materiálů, poradenskou činnost institucí a přehled organizačního a technického zabezpečení. V úvodu uvedené obecné cíle jsou rozpracovány na konkrétní příklady využití prevence v předmětech a ročnících s osobní odpovědností jednotlivých pedagogů.

Ve škole byla zřízena *Schránka důvěry*. Žáci mají možnost individuálně psát své anonymní dotazy a připomínky, na které pracovníci školy reagují. Kladem je, že jsou v rámci objektivity příspěvky vybírány za účasti zástupců *Žákovského parlamentu*, žáci jsou potom o přijímaných opatřeních informováni kompetentními pracovníky. Z rozhovoru s žáky třídy IX. C uskutečněného inspekcí s jejich třídní učitelkou (zastává zároveň kumulovanou funkci metodičky prevence a výchovné poradkyně) a ředitelem školy vyplynul ze strany žáků požadavek na častější frekvenci otevírání schránky důvěry, čímž by její využití v rámci primární prevence získalo své opodstatnění. Ředitel školy připomínku žáků akceptoval.

Další adresné dotazy mohou být řešeny i prostřednictvím školního časopisu, ostatní v rámci předmětu rodinná výchova nebo třídními učiteli v třídnických hodinách.

Výrazným prvkem systému primární prevence jsou bohaté mimoškolní aktivity školy (čtrnáct zájmových kroužků s 22 skupinami), osm kroužků školního sportovního klubu, celoškolní soutěž o neaktivnější třídu a nejlepší sportovní třídu, činnost školní družiny. Z celkového počtu žáků školy jich je do zájmových kroužků zapojeno 137, dalších 402 využívají nabídky jiných organizací. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že jsou naplánované aktivity v praxi úspěšně realizovány, jejich účinnost ředitel školy ve spolupráci s metodikem prevence objektivně v průběhu roku vyhodnocují a popřípadě dle podle potřeby program upravují.

Školní řád zakotvuje kromě všech ustanovení předepsaných vyhláškou též práva dětí (např. právo na vzdělání, na ochranu před fyzickým a psychickým násilím a nedbalým zacházením, na poskytování pomoci v případě, že se vyskytne v nesnázích, na vyjádření vlastního názoru, na odpočinek apod.). V dokumentu jsou i konkrétní ustanovení týkající se projevů rasismu, xenofobie, intolerance. Opomenuta byla pravidla týkající se kouření a zacházení s mobilním telefonem, chybí zde problematika záškoláctví a sankce za porušení školního řádu.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 obsahuje objektivní informace o sledované tematice.

Zápisy o docházce žáků do školy vedené v *třídních knihách* za letošní školní rok jsou shodné s údaji o absenci zaznamenané v *třídních výkazech a katalogových listech žáků* (školní rok 2003/2004).

Záznamy z pedagogických rad školních roků 2002/2003 a 2003/2004 obsahují pokyny ředitele školy k prevenci sociálně patologických jevů, projednávání sledované tematiky, analýzu stavu výskytu a přijímání výchovných opatření.

Záznamy o šetření stížností nejsou vedeny – dle sdělení ředitele mu ke dni konání inspekce nebyla doručena žádná stížnost.

V *knize úrazů* je za letošní školní rok zaznamenáno celkem pět úrazů, z toho zranění jednoho žáka během výuky bylo zaviněno hrubým násilím jeho vrstevníka. V porovnání s minulými roky došlo v četnosti v této oblasti ke zlepšení, avšak prohřešky žáků jsou závažnější.

Kontrolou katalogových listů žáků tříd V. A, VI. B, VII. A, VIII. A a IX. C bylo zjištěno, že jsou ve školním roce 2003/2004 hodnoceni a klasifikováni podle daných pravidel.

Funkci metodika prevence sociálně patologických jevů a výchovného poradce vykonává učitelka s dlouholetou praxí ve školství, která splňuje předepsané kvalifikační požadavky. Ředitelem školy jí byla vymezena konkrétní náplň práce. Konzultační hodiny má stanoveny v potřebné míře. Ve svém oboru se pravidelně v rámci DVPP vzdělává. V posledním období se zúčastnila několikadenních seminářů na téma *Šikana, Komunikace, Arteterapie* a další. Ze zápisů předložené dokumentace (viz výčet dokladů v závěru zprávy) je evidentní, že sledovaný jev – šikana, je školou pravidelně sledován. Při zjištěných nedostacích jsou přijímána adekvátní nápravná opatření, o čemž svědčí podrobně vedené záznamy z jednání zúčastněných stran. V letošním školním roce 2003/2004 bylo projednáváno celkem pět případů, které byly školou do této kategorie negativních jevů zařazeny. Z tohoto počtu byla jedenkrát šikana prokázána (případ předán policii), další je v šetření, v ostatních se jednalo spíše o impulzivní neadekvátní (agresivní) chování žáků vůči svým spolužákům. V rámci šetření škola spolupracuje především s Policií ČR, příslušnou pedagogicko psychologickou poradnou a sociálním odborem MěÚ, okresním protidrogovým koordinátorem, poradnou Sponte (psychologická poradna se specializací na řešení mezilidských vztahů – šikanu a drogy), pediatri, zákonnými zástupci žáků, *Unii rodičů* při ZŠ Hořovice, aj.

Zjištěné negativní projevy žáků se průběžně řeší za pomoci výchovné komise, jejíž složení je závislé od závažnosti problému. Inspekční tým byl přítomen jednání, kde výchovná komise složená z ředitele školy a jeho zástupkyně, metodika prevence – výchovného poradce, tři učitelů, zástupkyně sociálního odboru MěÚ a *Unie rodičů* projednávala za přítomnosti zákonných zástupců chování jejich dětí, které matka údajně napadeného žáka označila jako šikanu. Z jednání vyplynulo, že se tímto problémem v minulém i letošním školním roce škola opakovaně zabývala a vzájemné chování žáků bylo charakterizováno jako nevhodné (hrubé). Při řešení kauzy se všichni přítomní (včetně zákonných zástupců) dohodli na dalším postupu tak, aby bylo jednáno ve prospěch jednotlivých dětí.

Prevence sociálně patologických jevů není formální, podílejí se na ní v rámci výchovně-vzdělávacího procesu všichni pedagogičtí pracovníci, formou dozorů i pracovníci nepedagogičtí. Vybavení školy materiály ke sledované problematice je dobré (knihy, audio a videokazety).

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.

KLIMA ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Vztahy mezi jednotlivými zaměstnanci školy byly v době konání inspekce dobré a z jejich chování byla patrna jejich loajalita ke škole. Během sledované výuky v rámci hospitační činnosti vykonané u dvou vyučujících s předepsanou kvalifikací v předmětech český jazyk (VII. A) a chemie (IX. B) byly vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem korektní. Žáci projevovali ochotu spolupracovat, učitelky kladly na žáky přiměřené nároky, pracovní atmosféra byla pozitivní. Dobré vztahy byly zaznamenány i mimo třídy během relaxačních přestávek. Pro žáky školy je vytvářena řada příležitostí, o které se mohou zajímat a do kterých se mohou zapojit a získat tak důvěru a ocenění (viz kapitola *Účinnost prevence ...*). Škola je otevřenou institucí se snahou poskytnout dostatek prostoru názorům žáků (*Žákovský parlament, Schránka důvěry*) i jejich rodičům (*Unie rodičů*).

Školnímu areálu, jeho údržbě a využití je věnována dostatečná pozornost.

V rámci inspekce byl zadán žákům v osmi třídách druhého stupně dotazník, kde mohli vyjádřit svůj názor na to, jaké to je, být žákem této školy. U každé otázky vybíral 171 žák vždy jednu z nabízených odpovědí, která nejlépe vystihovala jeho názor. Pět otázek ze sedmnácti bylo zaměřeno na vzájemné vztahy učitel – žák. Na otázku č. 7 *Pokud při vyučování něčemu nerozumím, mohu se na to učitele bez obav zeptat*, bylo z celkového počtu dotázaných 88 % odpovědí kladných, tzn., že žáci označili odpověď *ano* nebo *většinou ano*, pouze 7 % bylo negativních, tzn., že byla označena odpověď *většinou ne* nebo *ne*, v osmi případech zněla odpověď *nevím*. Na otázku č. 8 *Když mám nějaké trápení nebo problémy ve škole nebo i doma, vím, že se o mě učitelé postarají a pomohou mi*, bylo 43 % kladných odpovědí, 33,7 % záporných, 23 % dotázaných odpovědělo *nevím*. Na otázku s č. 9 *Pokud by se mi ve škole stala nehoda (třeba úraz), vím, že se o mě učitelé postarají a pomohou mi*, odpovědělo 82 % procent dotazovaných kladně, 8,8 % záporně, 9,9 % *nevím*. Otázka č. 12 *Myslím, že kdyby mě někdo šikanoval (záměrně mi ubližoval), určitě bych u některého učitele našel pomoc*, vyznělo 68 % odpovědí ve prospěch školy, 15,7 % bylo nespokojených, 16 % bylo označeno jako *nevím*. Otázka č. 15 *Vím, kde hledat pomoc, kdybych viděl ve škole šikanoval nebo byl sám šikanován* byla zodpovězena z 67 % kladně, 14,6 % odpovědí bylo záporných, 18 % odpovědělo *nevím*. Součástí jsou však také další důležitá sdělení, která měli žáci možnost připsat na zadní stranu dotazníku. Z celkového počtu vyslovilo 23 žáků nespokojenost s přístupem konkrétních učitelů (zesměšňování, ponižování, nadávky). Z tohoto zjištění i z rozhovoru se žáky vyplývá, že kvalita a úspěšnost výchovného působení není v přímé závislosti na dosažené odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, neboť u některých kvalifikovaných dochází k negativní odezvě ze strany dětí. V devíti případech byla nespokojenost vyslovena s úrovní sociálního zařízení (většinou chybí toaletní papír, špinavé prostředí), v sedmi případech si žáci stěžovali na nevhodné (hrubé) chování ze strany paní školnice či uklízečky. Uváděná zjištění byla s ředitelem školy v průběhu inspekce projednána, ze strany vedení školy byl projeven vstřícný přístup k nápravě.

I přes výše uvedené skutečnosti celkově z dotazníkového zjištění mezi 171 žákem 5. – 9. ročníků mimo jiné vyplynulo, že žáci mají k vyučujícím i ke škole jako instituci v převažující míře důvěru.

Celkové klima školy je podporujícím faktorem v oblasti všeobecného rozvoje žáků. Převážná část pracovníků školy usiluje o vytváření příznivého sociálního prostředí pro děti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy tříd V. A, VI. B, VII. A, VIII. A a IX. C

2. Třídní výkazy a katalogové listy žáků tříd V. A, VI. B, VII. A, VIII. A a IX. C ve školním roce 2003/2004
3. Žákovské knížky žáků tříd VII. A, IX. B ve školním roce 2003/2004
4. Školní řád ze dne 29. srpna 2003
5. Zápisy z pedagogických rad za školní roky 2002/2003, 2003/2004
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 ze dne 27. června 2003
7. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004
8. Plán výchovného poradenství pro školní rok 2003/2004
9. Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004
10. Rozvržení dozorů ve školním roce 2003/2004
11. Přehled prospěchu a chování za školní rok 2002/2003, 2003/2004
12. Záznamy z jednání zástupců školy s rodiči
13. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Škola má vypracovaný kvalitní minimální preventivní program, který zohledňuje všechny věkové kategorie žáků. Je ustanoven metodik prevence, jehož činnost je vedením školy hodnocena kladně. Do aktivit prevence jsou zapojeni i ostatní pracovníci školy. Je evidentní snaha o spolupráci s rodiči, která má v porovnání s jinými školami dobrou úroveň. Prostředí školy je bezpečné, v převažující míře podnětné. Vyskytnuvši se negativní jevy vedení školy bezodkladně řeší. Žáci v převaze projevují sounáležitost se společenstvím školy, kladem je nezvyšování četnosti sociálně patologických jevů (šikany). Negativním zjištěním je nárůst v závažnosti chování žáků (agresivity) a v některých případech neprofesionální přístup vyučujících či provozních zaměstnanců k žákům. Tento fakt vyplynul z dotazníků zadaných inspekci žákům.

Celkové klima školy v převažující míře přispívá k všeobecnému rozvoji žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá	J. Veselá v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.

V Kolíně dne 7. července 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. červenec 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. František Pelikán, ředitel školy

F. Pelikán v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Kutnohorská 50, 280 00 Kolín II. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-30	1131/04-004041
Zřizovatel – Město Hořovice	2004-07-30	1131/04-004041

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.